

Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi
Norske Reindrifsamers Landsforbund
Nøørjen Båatsoesaemiej Rijkkesaervie

Krav til reindrifsavtale 2008/2009

NRLs krav til reindrifftsavtale 2008/2009

BÆREKRAFTIG REINDRIFTSNÆRING

Reindrift er den viktigste bærebjelken for samisk kultur og samfunnsliv. I tillegg er den også av stor betydning lokalt og regionalt i forhold til sysselsetting og det å hente inn inntekter til den regionen hvor produksjonen av reinkjøtt foregår i. For at reindrift også i fremtiden skal være garantist for bevaring av samisk kultur, bidra til samiske samfunnsutvikling og samfunnsutvikling forøvrig, må reindriften få gode rammevilkår som legger til rette for en bærekraftig utvikling i tråd med tradisjonell reindrifftsutøvelse og verdigrunnlag. Dette forutsetter en sikring av reindrifftsarealer, en inntektsutvikling i pakt med samfunnet forøvrig, en likebehandling med sammenlignbare næringer i avgiftsspørsmål og en rovdyrforvaltning som i større grad tar hensyn til at reindriften skal hente det vesentligste av sin inntekt fra kjøttproduksjon.

GRUNNLAG FOR FORHANDLINGENE

Staten ved Landbruksdepartementet og reindriftnæringen, representert ved NRL, inngikk i 1976 en egen hovedavtale for reindriftnæringen. Hovedavtalen er senere blitt revidert. Dagens avtale er fra 26.02.93. I følge hovedavtalen skal partene føre forhandlinger om en løpende reindrifftsavtale med tiltak som tar sikte på en utvikling av reindriftnæringen i samsvar med de til enhver tid vedtatte politiske mål og retningslinjer for reindriftpolitikken.

Partene skal i utgangspunkt forhandle om tiltak som omfatter økonomiske virkemidler. Partene skal også kunne kreve forhandlinger om faglige, sosiale, organisasjonsmessige og andre spørsmål av betydning for en utvikling av næringen mot de mål som er fastsatt for reindriftpolitikken. Dagens reindriftpolitikk er trukket opp i St.meld. nr. 28 (1991-1992), En bærekraftig reindrift, og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 167 (1991-1992). «En bærekraftig reindrift» konkretiseres gjennom følgende tre punkt (mål): *Økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft*. NRL har gitt sin tilslutning til denne målsetningen.

Grunnloven § 110a og Sameloven er grunnlaget for regjeringens målsetting om å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppen kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Forpliktelser overfor den samiske befolkning følger også av internasjonale konvensjoner, særlig FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27, og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater.

Dagens reindriftpolitikk er bygd på to selvstendige grunnlag; en næringspolitisk produksjonsverdi og en samepolitisk kulturverdi. For at samene som urfolk skal kunne bevare og utvikle sin kultur, må det legges til rette for kulturell, økologisk og økonomisk bærekraft.

Kulturell bærekraft

Reindriften har forvaltet reinbeitearealene over uminnelig tider. Reindriften har et rikt og velutviklet fagspråk som beskriver rein, reindrift, naturen og naturforvaltning. Dette er et viktig fundament for bevaring og utvikling av samisk kultur. For at reindriften også framover skal være en bærer av samisk kultur, må reindriften bli oppfattet og forvaltet som en næring. Reindriften utøves i store deler av landet og under ulike forhold og vilkår. Utfordringene er mange og sammensatte. Stabile vilkår for reindriftnæringen er en forutsetning for å kunne skape trygghet i næringa. Dette gjelder også internt i næringa. NRL har i den forbindelse stor

tro på at reindrifta selv, gjennom utarbeiding av bruksregler og medvirkning til fastsettelse av høyeste reintall for distrikter og siidaer, vil bidra til dette. Kulturell bærekraft er vanskelig å konkretisere, men det må være riktig å anta at for en næringskultur, som reindriftskulturen vitterlig er, må det ligge et økonomisk grunnlag for enhetene (familiene) til grunn. Et tilstrekkelig økonomisk grunnlag for familien er bl.a. viktig slik at hele familien kan delta aktivt i drifta, som igjen vil være en forutsetning for å bevare og videreføre reindriftskunnskapen.

Reindriftsnæringen besitter mye kunnskap som har fått liten plass, så vel i forvaltning som forskning. NRL er derfor positiv til at Regjeringen mener at samisk tradisjonskunnskap er en viktig kompetanse, og et supplement til tradisjonell akademisk forskning, og en grunnleggende kunnskap med tanke på framtidig utvikling og innovasjon. NRL støtter også Regjeringens syn på at slik kunnskap er avgjørende forutsetninger for å kunne ta vare på og utvikle språket, kulturen og næringstilpassingene, og at det må legges til rette for økt bruk av samisk som originalspråk i forskningen om samiske forhold, særlig der forskningen dreier seg om tradisjonell kunnskap, og når forskningsresultatene skal formidles til samiske brukere og miljøer

NRL er fornøyd med at Regjeringen har en intensjon om å bevare og dokumentere tradisjonell kunnskap, og setter av 1,3 millioner kroner til dette arbeidet i 2008 i statsbudsjettet. NRL er også fornøyd med at Regjeringen følger opp Soria-Moriaerklæringen og bevilger mer midler for å etablere et verdiskapningsprogram for næringskombinasjoner i samiske strøk som skal støtte tiltak som bidrar til utvikling av samisk næringsliv.

Økologisk bærekraft

Reindriftsamer har i generasjoner forvaltet naturressurser med utgangspunkt i at naturen skal videreføres til neste generasjon slik de selv overtok den. Gjennom aktiv drift har reindriften sikret og vernet reindriftens "kulturlandskap", som igjen har gitt vern for et rikt biologisk mangfold. Reindriftens forvaltning og utnyttelse av lokale ressurser som utmarksbeite, skog, fjell, vassdrag, vilt og fisk har bidratt til vern av store sammenhengende områder med villmarkspreget natur og et rikt mangfold av fisk og dyreliv, og som også har stor samfunnsmessig verdi. En aktiv reindrift basert på tradisjonell reindrift vil fortsatt være en av grunnpilarene for bevaring av et rikt naturmangfold også for kommende generasjoner, og som kan utnyttes til verdiskaping på naturens egne premisser.

I diskusjonen om økologisk bærekraft i reindriftsnæringen har det vært stort fokus på overbeiting og at det er for mye rein i noen reindriftsområder. Uten å ta opp igjen denne diskusjonen vil NRL vise til at det skal i gangsettes et arbeid som har til hensikt å finne indikatorer som skal bidra til en god og effektiv ressursforvaltning. NRL har tro på at man gjennom dette arbeidet kan komme frem til parametere som gjør at reindriftsutøverne og forvaltningen blir enig om hva som er det riktige reintallet for distrikter og siidaer, og at man dermed unngår uenighet om hva som er det riktige reintallet i forholdet til beitegrunnet.

NRL har også forventninger til forslaget om ny lov motorferdsellov og forventer at intensjonen i lovforslaget følges opp i den politiske behandlingen av forslaget.

NRL har tidligere ved gjentatte anledninger uttrykt bekymring over ikke-bærekraftig arealplanlegging, arealdisponering og klimaendringer. Man ser en rask industrialisering og utbygging i de nordlige villmarksområder (reindriftsnæringens kulturlandskap). Hvis dagens

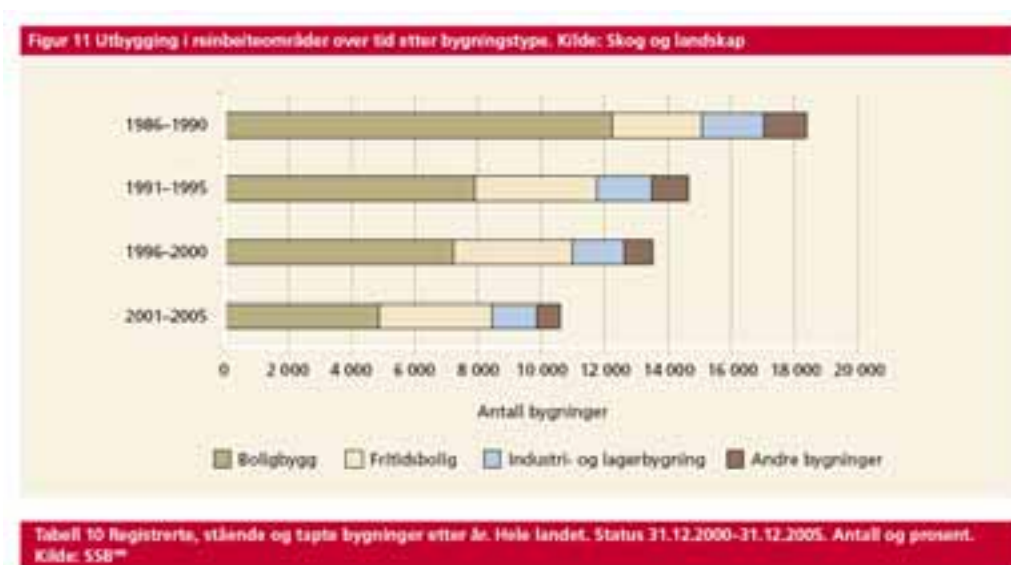
utbyggingstempo fortsetter vil nærmere 80 % av reinbeitearealene være berørt av virksomheter som er negative for reindrifta i løpet av noen titalls år.

I Riksrevisjonens undersøkelse av bærekraftig arealplanlegging og arealdisponering i Norge (Dokument 10:3 2006 – 2007, s. 8) fremkommer det:

Undersøkelsen viser at arealstatusen og arealutviklingen i Norge på flere områder ikke ivaretar verdier og prinsipper som Stortinget har vektlagt for å sikre en bærekraftig arealdisponering.

Et eksempel på dette er:

I perioden 1986–2005 er det bygd 57 156 nye bygninger i reindriftsområdene. Dette er en økning på 18 prosent fra 1985. Figur 11 viser at det har vært synkende byggeaktivitet i perioden: I den første femårsperioden ble det satt opp om lag 18 000 bygninger, mens det i den siste femårsperioden fra 2001–2005 ble satt opp om lag 10 000.

Figur 1: Utbygging i reindriftssamiske områder 1986 - 2005 (fra Riksrevisjonens rapport)

Staten har tidligere gitt løfter om en bedre satsning på vern av sammenhengende reinbeitearealer og sikring av ressursgrunnlag. Riksrevisjonens rapport viser det motsatte. NRL forventer at de ansvarlige departementene følger opp de forhold som påpekes i Riksrevisjonens rapport og gir tilbakemelding på hvordan reinbeitearealene kan få et bedre vern.

Videre konkluderer rapporten fra FNs klimapanel som ble lagt fram på FNs tiende klimakonferanse i Buenos Aires i desember 2007: "Hvilke klimaendringer er farlige?" en global temperaturøkning på ca. 2,5 °C som tilsier en økning på ca. 5 °C i arktiske områder, på grunn av forsterket global oppvarming i disse områdene. Rapporten skisserer blant annet

mulig utryddelse av urfolks kulturer i arktiske områder. I tillegg kommer utryddelse av arter og økosystemer i området.

Dette er dystre fremtidsutsikter som krever en langsiktig planlegging for å få en bedre tilpasset økologisk bærekraftig reindriftsnæring, som igjen krever et ekstra fokus på vern av reindriftsnæringens beitearealer og bedre mulighet for reindriftsnæringen til å delta i planleggingsprosesser som vil ha konsekvenser for reindriftens beitebruk.

Økonomisk bærekraft

Økonomisk bærekraft forutsetter at det stilles krav om produktivitet, inntjeningssevne, kostnadseffektivitet, inntektsnivå og inntektsfordeling. Det stiller også krav om at det er et rimelig forhold mellom næringens ressursgrunnlag og det antall mennesker som skal finne inntekts- og sysselsettingsmuligheter i reindriften med de markeds- og inntektsmuligheter som er til stede. En bedre utnytting av verdiskapingspotensialet er sentralt i denne sammenheng.

For å oppnå ønsket økonomisk utvikling, må det legges til rette for at reindriftsnæringen får gode rammevilkår som vil bidra til styrking av reindriftsutøvernes økonomi.

Reindriftsnæringens utøvere har ikke hatt samme inntektsutvikling som samfunnet for øvrig. Det er derfor viktig å bevare og utvikle de støtteordninger som reindriftsavtalen i dag bygger på. NRL innser at kjøttproduksjon alene ikke kan kompensere for inntektsgapet, og næringen må derfor se om det finnes alternativ inntektskilder. Det må i tillegg satses på et godt fungerende markedssystem for reinkjøtt som sikrer en stabil og positiv prisutvikling på reinkjøtt. Dette betyr at reindriftsnæringen må utvikle et bredere økonomisk fundament.

En av årsakene til at næringen ikke kan vise til bedre resultater når det gjelder vederlag for arbeid og kapital er at næringen har betydelige kostnader knyttet til det arbeid som er nødvendig for å kunne utøve reindrift. Etter NRLs mening er det mulig å redusere kostnadsnivået i næringen vesentlig om næringa får en tilpasset infrastruktur på plass, og om næringa får et avgiftsregime og skatteordninger som er sammenlignbar med andre næringer.

Det forutsetter at NRL får positiv respons på de krav man har stilt om oppbygging av infrastruktur og avgiftslettelser til næringen.

NRLs krav til økonomiske tiltak

Økonomisk ramme

NRL ønsker å styrke det økonomiske grunnlaget for å kunne oppnå målene om bærekraftig reindrift. Reindriftenes produksjonsinntekter har økt, men ikke i den grad som næringen er avhengig av for å få en total inntektsøkning. Totalregnskap for reindriftsnæringen 2006 viser også at statstilskuddene har gått ned i den siste 3-års periode (2003 – 2006). Budsjettet for 2007 viser at denne utviklingen i hovedsak vil fortsette.

Den økonomiske rammen for avtaleåret 2008/2009 kreves økt til 120,1 mill. kroner.

Utviklings - og investeringstiltak

I de siste årene har det vært lite midler i Reindriftens Utviklingsfond. Dette har ført til at mange nødvendige tiltak i reindriften ikke har vært gjennomførbare på grunn av manglende finansiering. Flere ordninger har akkumulert et stort behov for bevilgning av midler, som næringshytter, gjerdeanlegg etc.

I forhold til reindriften behov for utvikling og som et ledd i å bedre lønnsomheten, krever NRL at RUF økes fra 39,8 mill. til 46,0 mill.

NRL krever at det over Reindriftens Utviklingsfond avsetter midler til følgende tiltak for 2008/2009:

- 4,5 mill kroner til forskning og veiledning, herunder 0,5 mill kroner til kartlegging og dokumentasjon av reindriftskvinnenes tradisjonelle kunnskaper
- 7,7 mill kroner til Verdiskapingsprogrammet for reindrift
- 2,0 mill kroner til Samisk Utviklingsfond for støtte til og utvikling av binæringer i reindriften
- 1,4 mill kroner til konfliktforebyggende tiltak
- 1,0 mill kroner til kvinnerettede tiltak
- 2,0 mill kroner til fagbrevordningen i reindriften
- 2,0 mill kroner til markedstiltak
- 0,5 mill kroner til distriktenes arbeid med sikring av reindriften arealer

For øvrig kan fondets midler nyttes til:

- fellesbeitedistriktene arbeid
- kjøp av livdyr
- utdanningsstipend
- gjeterhytter og øvrige reindriftnlegg, herunder gjerder og slakteanlegg
- støtte ved omfattende tap av rein i ulykker
- støtte til tiltak for reindriftnæringen som følge av klimaskapte endringer
- ekstra driftskostnader til reindriftstilbud i barnehager
- tidligpensjon
- avløserordning ved svangerskap
- markedsfremmende tiltak
- sikring av reindriften beiterett
- andre praktiske tiltak innenfor reindriften, herunder transport av rein
- andre faglige tiltak til fremme for reindriften, herunder veiledning, kursvirksomhet, beitegranskning, planlegging og avlstiltak
- utvikling av binæringer og til formål av generell kulturell betydning for reindriftssamene
- refusjon av dokumenterte utgifter, til deltagelse på kurs/etterutdanning og lignende for reindriftsutøvere
- 1-2 dagers kompetansegivende kurs/etterutdanning

Engangsbevilgning over RUF:

Slakteriprosjekter

For at reindriften skal kunne møte fremtidens utfordringer som næring og krav fra staten, må infrastrukturen tilpasses dette. Målet for reineiere er å få en større del av reinsdyrskjøttets verdiøkning. Med eierskapet til en fungerende infrastruktur for slakting, nedskjæring og salg tilpasset markedet, hadde reindriften kontrollert flere ledd i kjøttets verdikjede. Kautokeino Flyttsamelag har foreslått et opplegg for å få etablert et sentralanlegg i området og har bedt om at avtalepartene avsetter midler til dette prosjektet. NRL støtter prosjektet, og vil foreslå at et lignende prosjekt igangsettes i Nordland for å avhjelpe slakterisituasjonen i reinbeiteområdet. NRL anbefaler at det bevilges midler til nevnte prosjekter. NRL ber også om at det finnes midler til å realisere etablering av slakterier hvis prosjektenes konklusjoner tilrår dette.

Verdenskongressen for Reindriftsfolk

NRL fikk en forespørsel i 2005 fra Verdensforbundet for Reindriftsfolk (WRH) om NRL var villig til å være vertskap for Den 4. Verdenskongressen for Reindriftsfolk. NRLs styre svarte ja på forespørselen, og inviterte til den 4. Verdenskongress i Kautokeino i 2009. Den 3. Verdenskongressen for Reindriftsfolk i Jakutsk i 2005 takket ja til NRLs invitasjon.

Som kjent avholdes Verdenskongressen for Reindriftsfolk hvert 4. år. Verdenskongressen er en viktig begivenhet for den cirkumpolare reindriften og for de over 20 forskjellige nordlige urfolk som er tilknyttet reindriften. Gjennom Verdensforbundet for Reindriftsfolk og Verdenskongressen for Reindriftsfolk har reindriftsfolkene en mulighet for å samordne sine interesser og formidle disse utad på en hensiktsmessig måte.

NRL mener som den Norske Regjeringen at det er viktig at urfolkene i nordområdene skal ha en rolle i utviklingen av egen situasjon og bidra til at økte muligheter til å samhandle seg imellom, og med forvaltningsmyndighetene i nordområdene. Reindrift er en av de viktigste urfolksnæringene i nord, derfor er det viktig å skape en plattform til kunnskaps- og kompetanseutvikling i næringen. I den sammenheng vil Verdenskongressen for Reindriftsfolk være viktige for kunnskapsutveksling, formidling, og for å skape dialog over landegrensene. Det vises her til St. prp. nr. 1 (2007-2008) og St. meld. nr 30 (2004-2005) Muligheter og utfordringer i nord der, den overordnede målsettingen for Regjeringens nordområdepolitikk er å ”sikre politisk stabilitet og bærekraftig utvikling” i nord.

NRL er også enig med Regjeringen i at *bærekraftig utvikling* i nord innebærer en fornuftig forvaltning av naturressursene og bevaring av biologisk mangfoldet. Det vises også her til Regjeringens målsetting i nordområdepolitikken om å sikre urfolk i nordområdene reell deltakelse i beslutningsprosesser som bidrar til vern og utvikling av urfolkenes historie, kultur, næringer og samfunn. Og videre at styrking av kultursamarbeidet med Russland, både er et virkemiddel og en målsetting i seg selv, og at kultursamarbeid over grensene har stor betydning for utvikling av gode mellommenneskelige relasjoner i regionen.

NRL vil vise til at Den Norske Regjeringens bidrag til fremme av det internasjonale reindriftssamarbeidet har vært av avgjørende betydning for at reindriftsfolkene har kunnet komme med innspill i fora der avgjørelser om den fremtidige utviklingen i nordområdene drøftes. Det vises for øvrig til ”Jakutsk-deklarasjonen” fra Den 3. Verdenskongressen for Reindriftsfolk i 2005, hvor kongressen har understreket betydningen av det norske bidraget

for fremme av reindriftsfolkenes næring og kultur (Jakutsk-deklarasjonene fra 2005 følger vedlagt).

Verdenskongressen i Kautokeino i 2009 gir reindriften i Norge en anledning til å profilere reindriften i landet, samtidig som det vil være et betydelig bidrag til den demokratiseringsprosessen som Norge har bidratt med når det gjelder urfolkene i nordområdene. NRL ønsker at Verdenskongressen i 2009 blir et nasjonalt løft som NRL og Regjeringen kan samarbeide om, og forutsetter at Landbruks- og Matdepartementet vil kunne fungere om koordinator mellom de ulike departement i den grad det er påkrevd.

Ut fra erfaringstall fra Finland (2001) og Russland (1997, 2005) er det beregnet en minimumskostnad ved arrangementet i 2009 på ca. 2 mill. kroner. For å sikre gjennomføringen av kongressen vil NRL be at beløpet i denne størrelsesorden settes av på avtalen og øremerkes kongressen i 2009. Dette vil være en engangsavsetning som NRL mener bør finansieres over reindriftsavtalen for 2008/2009, subsidiært sikres finansiering over avtalene for 2008/2009 og 2009/2010. WHRs notat om kongressen følger vedlagt.

Kostnadssenkende og direkte tilskudd

Det bevilges 64,1 mill kroner for avtaleåret 2008/2009 til ulike direkte tilskudd, mot 49,2 mill kroner i avtalen for 2007/2008.

Distriktstilskudd

Som følge av innføring av den nye Reindrifftsloven, ser NRL at det vil bli et merarbeid for distriktsstyrene. Arbeidet med tilpasning til loven, og de plikter som følge av de bestemmelser loven pålegger distriktet vil i de kommende år kreve ekstraordinær innsats. Dette er kostnader som distriktene ikke kan påta seg alene.

NRL krever at Staten bidrar til dette arbeidet og setter satsen til 40.000 kroner i grunnskudd og 15.000 kroner pr. siidaandel.

For fellesbeitedistriktene opprettholdes samme sats som foregående år.

NRL er kjent med at reindrifftsforvaltningen avslutter sitt arbeid med siidainndeling på fellesbeitene i 2007, og at sonestyrene er pålagt å føre dette arbeidet videre. Kostnadene ved dette arbeidet og det merarbeid som følger av reindrifftsloven for øvrig, forutsettes dekket gjennom bevilgninger fra RUF.

Det avsettes 10,5 millioner til ordningen med distriktstilskudd

Tilskudd til siidaandeler og tamreinlag

Reindrifftsloven legger opp til at det ved etablering av ny siidaandel, så skal reintallet holdes innenfor det øvre reintall som er bestemt for siidaen, og at melding om ny siidaandel skal sendes områdestyret for godkjenning. I tillegg kan ansvarlig leder av en siidaandel bestemme at det skal etableres en sideordnet rekrutteringsandel knyttet til siidaandelen. Loven forutsetter at det ved etableringen av en sideordnet rekrutteringsandel er fastsatt et høyeste reintall som siidaandelen og den sideordnede rekrutteringsandelen i sum må holde seg innenfor.

På bakgrunn av dette mener NRL at siidaandel og sideordnet rekrutteringsandel må likestilles i reindrifftsavtalen.

I og med at det forutsettes at reintall skal fremgå av bruksreglene i distriktet, mener NRL at man allerede nå kan fjerne det generelle vilkåret om at man skal ha under 600 rein for å oppnå tilskudd over Reindrifftsavtalen.

Det gjøres følgende avsetninger til tilskudd til siidaandeler og tamreinlag:

Produksjonspremie:

NRL mener at ordningen opprettholdes på dagens nivå.

Produksjonspremien utbetales til siidaandelsinnehaveren. Siidaandelsinnehaveren har ansvaret for å oversende næringsoppgavene fra reieneierne som er registrert under siidaandelen innen fastsatt frist. For tamreinlagene vil årsregnskapene danne grunnlaget for beregningen av produksjonspremien.

Det avsettes 19,5 mill kroner til ordningen med produksjonspremie i avtalen for 2008/2009.

b) Kalveslaktetilskudd:

Satsen for tilskuddet økes fra 180 kroner til 250 kroner per kalv. Kalveslaktetilskuddet beregnes på bakgrunn av slakt i perioden 15.08. - 31.12.

Det avsettes 7,8 mill. kroner til ordningen med kalveslaktetilskudd.

c) Tidligslaktetilskudd

Tidligslaktetilskudd for rein videreføres og utvides til å gjelde alle reinbeiteområder. Gjeldene regelverk og satser fra driftsåret 2007/2008 opprettholdes.

Det avsettes 7 mill. kroner til ordningen med tidligslaktetilskudd.

d) Driftstilskudd:

1. Driftstilskuddet videreføres. Det utbetales et driftstilskudd med en sats på 10.000 kroner per siidaandel i samtlige reinbeiteområder.
2. Det utbetales et ekstra driftstilskudd til de som har under 250 rein, med en sats på 15.000 kroner.
3. I de siidaandeler kvinner står som enkeltinnehavere og/eller siidaandelsinnehaveren er under 30 år per 1.1.2009, utbetales det et driftstilskudd på 25.000 kroner.
4. Ordningen med tilskudd ved overdragelse av siidaandel til ungdom under 30 år videreføres med 30.000 kroner per siidaandel. Tilskuddet gis de tre første årene etter overdragelsen. Etablerte siidaandeler med vilkår om tidsbegrensning - begrunnet i generasjonsovergang, omfattes ikke av ordningen.

Det avsettes 8,5 mill kroner til ordningen med driftstilskudd.

e) Ektefelle-/samboertillegg:

Ektefellers og samboeres stilling sidestilles i den nye reindriftsloven, derfor må det tas høyde for dette også i reindriftsavtalen.

Som et ledd i en likestillings- og familiepolitikk utbetales det et ekstra driftstilskudd med en sats på 35.000 kroner til de siidaandeler hvor begge ektefellene/samboere utøver aktiv reindrift. Dette tilsvarerer tilsvarende sats som i Reindriftsavtalen 2007/2008. Tilskudd faller bort dersom en av ektefellene/samboere ved siste ligningsoppgjør har mer enn 175.000 kroner i brutto inntekt utenom reindriften.

Det avsettes 2,5 mill kroner til ordningen med ektefelletillegg

Andre tilskudd

Frakttilskudd:

Det avsettes 2,5 mill kroner til tilskudd for frakt av slakteskrotter fra slakteanlegg til fryseanlegg, samt levende rein til slakteri.

Velferdsordninger

Det bevilges 1,8 mill kroner til velferdsordningene i reindriften utenom tidligpensjonsordningen.

For utvidelse av velferdsordninger jfr. reindriftsavtalen 2007/2008 vil NRL ta opp spørsmålet når rapporten fra Reindriftsforvaltningen foreligger. Vi forutsetter at dette kan gjøres innenfor årets avtale.

Tidligpensjon i reindriften

Ordningen med tidligpensjon videreføres.

Medlemsavgift til Folketrygden

Ordningen med tidligpensjon videreføres.

Sykepengeordningen

Ordningen med tidligpensjon videreføres.

Organisasjonstilskudd

Bevilgningen til organisasjonstilskudd videreføres som i gjeldende avtale.

Importordninger

Flere og flere reineiere foretar tilleggsforing av rein på grunn av endringer i klimatiske forhold. Tilleggsforingen er en ekstra økonomisk belastning for de enkelte utøvere. For å redusere kostnader, krever NRL at reindriftsutøvere får importere rein for tollfritt.

Vi er kjent med hovedinnholdet i "Forskrift om tollnedsettelse for landbruksvarer som er bearbejdet i utlandet". Denne innebærer at det må søkes tollkvote for å kunne benytte slakterier i Sverige og Finland, der man tar slaktet tilbake til Norge for salg/videreforedling. De som benytter seg av denne ordningen i dag, er reindriftsutøvere/siidaer/distrikter som ikke har tilgang til slakteri i sitt område.

Vi ber om informasjon om hvordan Landbruks- og Matdepartementet vil se til at ordningen ikke bidrar til hindringer for slakting av "norsk" rein i Sverige og Finland, og at ordningen ikke innebærer økte kostnader for reindriften.

Forhold utenom reindriftsavtalens ordinære ramme

Oppfølging av reindriftsloven

NRL vil gjenta at man ser på arbeidet med ny reindriftslov som ufullstendig og ikke avsluttet inntil de grunnleggende spørsmål om reindriftenes rettigheter, likebehandling og reindriftenes rett til selvbestemmelse er tatt inn i loven. Det var avtalt at Samerettsutvalget 2 skulle se på de forhold som gikk utover reinlovutvalgets mandat. Samerettsutvalget la frem sitt forslag 3. desember 2007. NRL ønsker tilbakemelding på hvordan staten vil følge opp de forslag som Samerettsutvalget kommer med i forhold til reindriftsloven, og da med hovedvekt på hvordan disse endringene snarest kan inkorporeres i loven, slik at den blir formålstjenlig for den samiske reindriftnæringen.

Avgifter i reindriftnæringen

Reindriftnæringen innen det samiske reinbeiteområdet i Norge er forbeholdt den reindriftsamiske befolkning. Norge som stat er gjennom ratifisering av internasjonale konvensjoner forpliktet å legge til rette for en levedyktig reindriftnæring. I likhet med andre næringer som jordbruk, husdyrhold, hagebruk, gartneri og skogbruk der man produserer og omsetter egne produkter, skal også reindriftnæringen levere næringsoppgave. Det innebærer at reindriftnæringen skal beregne og betale avgift av omsetning og uttak. I utgangspunkt har vi også krav på fradrag av inngående avgift i forbindelse med næringsvirksomhet. I likhet med andre næringer har reindriftnæringen driftsmidler som er nødvendige for å ivareta forsvarlig næringsvirksomhet.

Reindriftsnæringen er basert på bruk av utmarksbeiter som ligger lang fra offentlige veiforbindelser. Som andre næringer er reindriftsnæringen avhengige av å transportere nødvendig utstyr og lignende for å kunne utøve reindrift og samtidig arbeide under ekstreme klimaforhold. Til forskjell fra andre primærnæringer, blir driftsmidler som reindriftsnæringen benytter, klassifisert som personkjøretøyer. Det skal svares avgifter for disse, noe som reindriftsutøvere oppfatter som svært urettferdig og diskriminerende. Det fins imidlertid forskrift i merverdiavgiftsloven som avgrensar uttrykket ”personkjøretøy”, blant annet personkjøretøy som hovedsakelig er innrettet for transport av gods, og som dermed er fritatt for avgifter. Etter de signaler NRL har fått, gjelder denne avgrensingen ikke reindriftsnæringen.

NRL tok opp saken under forhandlingene i fjor. NRL fikk som svar at avgifter ikke er forhandlingstema, og ble oppfordret til å ta saken opp politisk. NRL har tatt opp saken i ulike fora, og oppfatter at det er bred politisk enighet om likebehandling i forhold til andre næringer. Finansministeren skriver i brev av 26.6.07 at det er mer hensiktsmessig at støtte til enkelte næringen skal skje via budsjettets utgiftside enn via avgiftsfritak.

NRL anser statens håndtering av avgifter i reindriftsnæringen som strukturell diskriminering av en samisk næring. NRL vurderer derfor å fremme saken fremfor ILO for vurdering om Norges behandling av avgiftssaken er i strid med ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk.

I påvente av at reindriftsnæringen får et rettferdig avgiftsregime, krever NRL at de reindriftsutøvere som står i avgiftsmanntallet skal kunne kjøpe en snøscooter med momsrefusjon hvert år, og at det ytes kompensasjon for særavgifter på bensin med 10 000 kroner pr. siidaandel.

Reindriftsfradrag

I Statsbudsjettet for 2008 foreslår Regjeringen å øke jordbruksfradraget. NRL krever at økningen i fradragssatsene i jordbruksfradraget må omfatte reindriftsfradraget.

NRL forutsetter at de forhold som ikke tas opp i kravet, opprettholdes i sin nåværende form.

Andre ikke-økonomiske forhold

Rovviltproblematikk

NRL ber om møte med Miljøverndepartementet for å drøfte rovviltproblematikken i reindriften.

Norsk-finske grensegjerde

NRL krever at arbeidet med oppføring av grensegjerde mellom Nuorgam og Angeli iverksettes snarest.

Norsk-svenske reinbeitekonvensjon; norske reineiernes mangel på vinterbeite

Den norsk-svenske reinbeitekonvensjonen er ennå ikke på plass, og i så måte er ikke situasjonen endret fra i fjor. NRL krever av den grunn at det også i kommende vinter bevilges midler til ekstraordinære tiltak for foring av rein.

Forskrift om vern av dyr transport og tilknyttede aktiviteter

Den nye forskriften om vern av dyr under transport og tilknyttede aktiviteter. EUs forordning (EF) nr. 1/2005, fastsetter en rekke minimumskrav til dyrevelferd som alle EØS-land må overholde. Denne forordning er ikke laget med tanke på transport av levende rein. Det er dermed ikke tatt tilstrekkelig hensyn til reinens behov, og er heller ikke tilpasset reindriftsnæringen. NRL vil derfor ta opp punkter som vil være problematiske i forbindelse med transport av levende rein og utøvelse av reindrift, disse er:

- Transport av drektige dyr
- Transport av dyr med horn med bast

Vi ber om tilbakemelding fra LMD om hvordan LMD vil legge forholdene til rette for at reindriftenes behov for transport mellom årstidsbeitene fortsatt kan gjennomføres.

NRL ber om konsultasjoner i forbindelse med utarbeidelse av ny dyrevernlov.

Annet:

NRL ber om en gjennomgang av Regjeringens oppfølging av forslaget til ny Plan- og bygningslov og Minerallov.

Oppsummering NRLs krav til reindrifftsavtalen 2008/2009

Fordeling av avtalens ramme på de ulike postene (mill kroner).

<i>Post</i>	<i>Benevnelse</i>	<i>Avtalen 2007/2008</i>	<i>NRLs krav</i>	<i>Differanse</i>
51	Reindrifftsens Utviklingsfond	39,8	46	6,2
	WHR Verdenskongress 2009	0	2	2
72	Organisasjonstilskudd	6,2	6,2	0
75	Direkte tilskudd	49,2	64,1	14,9
79	Velferdsordninger	1,8	1,8	0
<i>Sum</i>		97	120,1	23,1

* engangsavsetting

Spesifikasjon av post 75: Kostnadsenkende og direkte tilskudd (mill kroner)

	<i>Avtalen 2007/2008</i>	<i>NRLs krav</i>	<i>Differanse</i>
<i>Produksjonspremie</i>	19	19,5	0,5
<i>Kalveslaktetilskudd</i>	5,2	7,8	2,6
<i>Tidligslaktetilskudd</i>	5,0	7,0	2,0
<i>Driftstilskudd</i>	6,2	8,5	2,3
<i>Distriktstilskudd</i>	8,5	10,5	2,0
<i>Ektefelletilskudd</i>	2,8	2,8	0
<i>Avgiftskompensasjon</i>	0	5,5	5,5
<i>Frakttilskudd</i>	2,5	2,5	0
	49,2	64,1	14,9

Norgga Boazosápmeláččaid Riikkasearvi
Norske Reindrifftsamers Landsforbund
Nørjen Båatsoesaemiej Rijnhesaervie

Tromsø, 7.12.2007

Nils Henrik Sara
Leder

Mariann Wollmann Magga

Inge Even Danielsen